

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 170

van **MANUELA VAN WERDE**

datum: 31 januari 2024

---

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Beschermd onroerend erfgoed - Juridische gevolgen en sanctiemogelijkheden voor eigenaars en beheerders

Wie eigenaar of beheerder is van een beschermd onroerend goed moet rekening houden met juridische gevolgen: van het verbod om een beschermd goed te ontsieren of beschadigen tot de verplichting om nog instandhoudings-, herstellings-, beveiligings-, beheers- en onderhoudswerken uit te voeren. In het ideale scenario worden die voorschriften strikt nageleefd door alle betrokkenen, maar helaas is dat niet altijd het geval. Het Onroerenderfgoeddecreet (hoofdstuk 11, afdeling 2) onderscheidt daarom twee soorten ('inbreuken' en 'misdrijven') en voorziet in meerdere sanctiemogelijkheden (raadgeving; aanmaning; opmaak proces-verbaal; stakingsbevel; rechterlijke herstelmaatregel; bestuursdwang; last onder dwangsom, minnelijke schikking). Bron: <https://codex.vlaanderen.be/portals/codex/documenten/1023317.html#H1062514>

Daarbij graag per vraag een jaarlijks overzicht voor deze en voorgaande bestuursperiode.

1. Hoeveel 'misbruiken' werden er gedurende de afgelopen twee legislaturen vastgesteld?
  - a) Welke handelingen of nalatigheden lagen aan de basis van de vaststelling van die misdrijven?
  - b) Van welke sanctiemogelijkheden werd gebruikgemaakt?
2. Hoeveel 'inbreuken' werden er gedurende de afgelopen twee legislaturen vastgesteld?
  - a) Welke handelingen of nalatigheden lagen aan de basis van de vaststelling van die inbreuken?
  - b) Van welke sanctiemogelijkheden werd gebruikgemaakt?
3. Welke evoluties ziet de minister voor beide en hoe evalueert hij de cijfers en tendensen?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 170 van 31 januari 2024

van **MANUELA VAN WERDE**

---

1. a) De vastgestelde misdrijven zijn divers. Vaak gaat het om een schending van het actiefbehoudsbeginsel (verwaarlozing) en het passiefbehoudsbeginsel (beschadiging van beschermde goederen en archeologische artefacten), alsook het uitvoeren van werken zonder toelating of vergunning. De afgelopen jaren werden ook andere erfgoedmisdrijven geverbaliseerd zoals de niet-naleving van de regels inzake metaaldetectie (vb. metaaldetectie zonder erkenning) en het niet aangeven van een toevalsvondst.

b) zie bijlage
2. a) Het Onroerenderfgoeddecreet bepaalt een beperkt aantal inbreuken. Dit zijn schendingen van administratieve aard, zoals het niet tijdig bezorgen van een archeologierapport, het niet melden van de gewijzigde bewaarplaats van een archeologierapport, het niet melden van de gewijzigde bewaarplaats van een archeologisch artefact of het niet informeren van (kandidaat)kopers van het beschermd statuut van een onroerend goed. In de opgegeven periode werd één inbreuk vastgesteld. Het ging daarbij om het niet melden van de bescherming en van de rechtsgevolgen daarvan in de verkoopspubliciteit.

b) Deze inbreuk werd gesanctioneerd met een bestuurlijke geldboete.
3. Er zijn een aantal tendensen waar te nemen. Vooreerst is er een voorzichtige opstart van de door het Onroerenderfgoeddecreet ingevoerde bestuurlijke handhaving via bestuurlijke maatregelen sedert 2021. Er worden regelmatig minnelijke schikkingen afgesloten, vaak naar aanleiding van een eigendomsoverdracht waarbij de koper wenst over te gaan tot herstel. Er is weinig bestuurlijke beboeting aangezien slechts een paar erfgoedmisdrijven voor bestuurlijke sanctionering in aanmerking komen. De tijdelijke terugval in het aantal processen-verbaal is zichtbaar in het coronajaar 2020 omdat er minder plaatsbezoeken mogelijk waren. Tot slot blijkt uit de cijfers dat er stevig wordt ingezet op zachte handhaving om overtreders de kans te geven zich in regel te stellen zonder risico op een sanctie of een bestuurlijke of gerechtelijke procedure. Vaak krijgen overtreders daarenboven een extra kans via een tweede aanmaning. Het is de bedoeling om verder op die zachte handhaving sterk te blijven inzetten.

BIJLAGE

[Overzicht cijfers handhaving Onroerend Erfgoed](#)